

Učiteljski Tovariš

Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Urejujeta:

Jakob Dimnik in **Engelbert Gangl**

učitelja v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Jakob Dimnik**, Šubičeve ulice št. 3.

Vsebina: Kaj vendar mislijo? — M. Poklukar: Olajšave. — Slovenski učitelj je izvojeval za vse avstrijsko učiteljstvo važno pridobitev. — Jakob Dimnik: Jezikov nauk v prvem šolskem letu. — Josip Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva.

Kaj vendar mislijo?

Uradna „Laibacher Zeitung“ je priobčila dne 29. vel. travna t. l. to-le notico:

Ein Erlass des Justizministers ordnet an, dass bei jedem Gerichte dem Unterrichte der Sträflinge ein besonderes Augenmerk zugewendet werde. Zur Anstellung von Lehrkräften wurde eine Summe bewilligt, aus welcher die Lehrer für eine Stunde Unterricht 20 bis 30 kr. erhalten sollen — allein die jährliche Ausgabe für einen Lehrer darf 50 fl. nicht übersteigen. Den Gerichtsvorständen wird auch eingeräumt, mit den Lehrern einen Pauschalvertrag abzuschließen, doch darf die Jahresauslage ebenfalls nur den Betrag von 50 fl. erreichen.

Resnično priznavamo, da nismo verjeli svojim očem, ko smo brali te vrste, in z nami vred ni verjel nemara še marsikdo, da je to mogoče. Pa je vendarle res!

Kaj vendar mislijo? — Učitelj-maturant, ki ima nalogo, da vzgaja mladino, ki je — kakor je izjavil ekscelenca baron Hein ob regulaciji naših plač v dotični seji deželnega zbora — velevažen stan, ki zadovoljivo vrši svoje dolžnosti, je s to določbo justičnega ministra degradiran na ono nizko mesto, na katerem je stal, ko je bil uboga para, mežnar in učitelj-korporal skupaj!

Za Boga! 20—30 kr. za eno uro poučevanja zločincev! Ali si upaš najeti dijaka, da bi ti poučeval otroka za 20—30 kr. celo uro? Mislimo, da bi te vsak lepo zahvalil in menil, da ga hočeš s tem — žaliti. In kaj si naj misli učiteljstvo? Dasi je naše gmotno stanje še vedno žalostnokrivično, obupnonepošteno, vendar smo prepričani, da ga ne bo med nami, ki bi se polakomnil teh grošev!

Navdaja nas bridka misel, da nas sodi visoka gospoda jako nizko! Ta bridka misel nam zbuja zlo voljo in žalost, ker nas je ob tem navdalo prepričanje, da sodijo naše delo še vedno tako, kakor delo navadnega dninarja, kakor posel ljubljanskih postreščkov, katerih nihče ti ne bo na službo za 20—30 kr. eno uro dragega časa!

Ostre besede nam silijo v pero! A če govorimo rahlo in mirno, če krotimo s priznano učiteljsko krotkostjo ogorčenje svoje, izjavljamo samo, da bodo izobraževalci in

učitelji zločincev po naših kaznilnicah — njih pazniki in ječarji!

Omike in vede svetla luč bo obsevala črne stene naših ječ! Blaženi časi!

Olajšave.

Spisal **M. Poklukar**.

IV.

Ker smo bili ravno pri znižanih cenah, naj omenimo tudi one na železnicah. Koliko časa že trka ubogo učiteljstvo brez uspeha na železniška vrata, da se mu dovoli znižana voznina, kakršno uživajo državni uradniki! Ne moremo razumeti, zakaj ostaja naš klic glas vpijočega v puščavi? Nima li učiteljstvo z železnicami in železniškim osebjem — če ne več — vsaj toliko posla kot činovniki? Ali je družbam, deželam in državam učiteljstvo manj potrebno in ne toliko vredno kot uradništvo? Ali je tu morda boljša plača nego li tam; si li tu lažje prištedimo ter lažje plačujemo nego ondi? Morebiti mislijo, da bi se učiteljstvo po znižanih cenah v počitkih preveč vozarilo ter s svojo gnečo nevarno prihajalo trdnokovanemu vozovju, kali? Jadna usoda! Kjer delé denar, dobimo najmanjši ostanek; kjer plačujemo, tam nas hočejo imeti med prvaki, kakor bi se mi kregali s stotaki. Upamo pa na obrat k ugodnejšemu naziranju, naj se nas sodi po delu, številu, inteligenci ali po plačah; nam bodo končno vendarle morali prisoditi glede voznih cen enako udobnost, kakor jo ima državni uradnik, in učiteljstvo bo gotovo gledalo, da obilo povrne železniškemu osebjem prihranke s tem, da mu bo mladino skrbno vzgajalo ter opremljalo na pot k višji izobrazbi s potrebnim zakladom učnih snovi.

Glede vožnje pripomnimo še, da imamo tudi mi uradna pota h konferencam in sejam c. kr. okrajnega in deželnega šolskega sveta ter stalnih odborov. Ključ, po katerem se nam odmerjajo konferenčne dijete, se nam ne zdi več primeren sedanjosti. Treba ga bo prenarediti po zgledu državnih uradnikov. To vendar ne bo moglo ostati, da bi imel prvi definitivni učitelj maturant manjšo uradno potnino kakor novoimenovani uradnik, ki je bil pred krat-